Hajé Shops, Hotels & Restaurants
Rijksweg A6, de Aalscholver 2
8218 PW Lelystad

+31 (0)88 523 00 30
administratie@haje.nu

Consultatiereactie namens Hajé Shops, Hotels & Restaurants

Betreft: Wetsvoorstel Wet marktordening voorzieningen verzorgingsplaatsen

Datum: 24 april 2025

Geachte Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Hajé Shops, Hotels & Restaurants (Hajé) waardeert de mogelijkheid om te reageren op het concept wetsvoorstel Wet marktordening voorzieningen verzorgingsplaatsen. Wij willen graag de volgende punten onder uw aandacht brengen vanuit het perspectief van een bedrijf met o.a. drie wegverzorgende horecabedrijven.

Regierol van de Minister
Allereerst willen wij onze steun uitspreken voor het feit dat de Minister een regierol pakt ten aanzien van de verzorgingsplaatsen en verrommeling wil tegengaan. Het is essentieel dat verzorgingsplaatsen overzichtelijk en veilig blijven voor weggebruikers. Wij zijn het eens met de stelling dat een grotere regie van de wegbeheerder bijdraagt aan een veilige en doelmatige inrichting van de verzorgingsplaats, zoals beschreven in het wetsvoorstel.

Rol wegrestaurants
Wegrestaurants spelen een cruciale rol in het bieden van kwalitatieve rust- en eetmomenten voor weggebruikers en in het bijzonder ten behoeve van de beroepsmatige weggebruiker. De wegrestaurants bieden de weggebruiker de gelegenheid om rustig aan tafel te lunchen of te dineren dan wel eten of drinken mee te nemen. Daarnaast bieden de wegrestaurants de weggebruiker uitgebreide voorzieningen, zoals douches, wasgelegenheid, informatieverstrekking, internetservice in een rustige omgeving etc. De wegrestaurants zijn voor met name voor de beroepsmatige weggebruikers echt een ‘huiskamer’ langs de snelweg – een veilige plek om uit te rusten en op te laden. De wegrestaurants zijn daarnaast specifiek van belang voor kwetsbare doelgroepen, zoals ouderen, minder validen en ouders met jonge kinderen. De functie van de wegrestaurants is van groot belang voor de weggebruikers en dient ook op de verzorgingsplaats van de toekomst bestaansrecht te houden.

Hajé Shops, Hotels & Restaurants
Rijksweg A6, de Aalscholver 2
8218 PW Lelystad

+31 (0)88 523 00 30
administratie@haje.nu

Positie van wegrestaurants
Wij maken ons echter sterke zorgen over onze positie. Na de komst van energielaadpunten als basisvoorziening is toegezegd (i.) dat wegrestaurants zelf ook energielaadpunten mochten blijven aanbieden als aanvullende voorziening en (ii.) dat de aanbieders van laadpunten geen shop- c.q. horecafuncties mochten aanbieden. Deze toezeggingen worden op dit moment niet gestand gedaan. Aanbieders van laadpunten krijgen nu wel vergunningen voor shop- c.q. horecavoorzieningen, en door de Tijdelijke beleidsregel inzake de toepassing van de Omgevingswet op elektrische laadpunten op verzorgingsplaatsen worden nieuw te verlenen vergunningen voor energielaadpunten als aanvullende voorziening voor wegrestaurants in tijd beperkt. Dit is in strijd met de eerdere toezeggingen en leidt tot uitholling van het draagvlak voor de kostbare voorzieningen die de wegrestaurants verplicht in stand moeten houden.

Ook letterlijk verdwijnen de wegrestaurants naar de achtergrond, omdat de nieuwe energielaadpunten veelal aan de voorzijde van de verzorgingsplaatsen zijn gerealiseerd en deze de wegrestaurants aan het zicht onttrekken.

Onder de nieuwe wet dienen de bestaande rechten van de wegrestaurants tenminste gehandhaafd te blijven, inclusief de mogelijkheid om ten behoeve van hun bezoekers zelf laadvoorzieningen aan te kunnen bieden en zonder dat aan derden ook horecafuncties worden toegestaan. Bij de concrete inrichting van de verzorgingsplaatsen dienen zichtbaarheid en bereikbaarheid van, en parkeermogelijkheden bij, het wegrestaurants goed te worden gewaarborgd.

Definitie van Gemakswinkel
In de wet wordt uitgegaan van één gemakswinkel per verzorgingsplaats. In het wetsvoorstel is de definitie van wat de houder van deze gemakswinkel mag, onvoldoende uitgewerkt. In de toelichting valt hierover te lezen:

> *"De afbakening van de voorziening shop is breed. De houder van de vergunning heeft een zekere mate van vrijheid de voorziening vorm te geven. Een shop kan dus relatief klein worden ingevuld, bijvoorbeeld met kleinschalige verkoop van eten en drinken. Maar een shop kan ook beschikken over restauratieve voorzieningen."*

Dit laatste suggereert dat de gemakswinkel in bepaalde gevallen een formule kan inhouden die in feite neerkomt op een wegrestaurant. Hajé gaat ervan uit dat het assortiment van de gemakswinkel niet uitgebreider is dan hetgeen aan tankstations is toegestaan en geen restauratieve activiteiten betreft, die zijn voorbehouden aan de wegrestaurants. Hajé verzoekt de minister dit in de wettekst te verduidelijken.

Hajé Shops, Hotels & Restaurants
Rijksweg A6, de Aalscholver 2
8218 PW Lelystad

+31 (0)88 523 00 30
administratie@haje.nu

Dubbelfuncties voorkomen
Op pagina 39 wordt als uitgangspunt gehanteerd “één voorziening, één locatie”. Dit uitgangspunt wordt (mede door de werking van de Tijdelijke beleidsregel) thans ten nadele van de wegrestaurants toegepast waar het hun energielaadpunten als aanvullende voorziening betreft. Voor de gemakswinkel wordt dit uitgangspunt ook als hoofdregel geponeerd, waarbij uitgifte van een gemakswinkel pas plaatsvindt als de concessie voor (de shop bij) het tankstation is geëindigd.

De tekst houdt echter ook rekening met de mogelijkheid dat er tijdelijk een tweede gemakswinkel wordt toegestaan bij het energielaadpunt. Met het wegrestaurant wordt in het geheel geen rekening gehouden. De wegrestaurants stellen zich op het standpunt dat het uitgangspunt “één voorziening, één locatie” niet alleen ten nadele van hen moet worden toegepast waar het de laadvoorziening betreft, maar ook ten aanzien van de shop/ horeca-functie. Dit betekent dat het uitgangspunt onverkort moet zijn dat op verzorgingsplaatsen waar zich nog een tankstation met shop bevindt, zolang dit zo is geen gemakswinkel wordt uitgegeven en dat op verzorgingsplaatsen waar zich (mede) een wegrestaurant bevindt, de gemakswinkelfunctie wordt ingevuld door het wegrestaurant. De Hajé verzoekt de minister dit ook in de wettekst te verduidelijken.

In antwoord op de vraag “Heeft u een voorkeur voor één of meerdere aanbieders van eenzelfde voorziening (laden/shop)?” stelt Hajé zich gezien het voorgaande op het standpunt dat voor wat betreft de shopfunctie, maximaal één voorziening voldoende is en dat deze op verzorgingsplaatsen waar zich een wegrestaurant bevindt, door het wegrestaurant wordt ingevuld. Het aanbieden van meer shopmogelijkheden leidt tot uitholling van de wegrestaurantfunctie en tot onnodig beslag van schaarse ruimte die ook kan worden benut voor functies als parkeren en groen.

Ten aanzien van laadvoorzieningen stelt Hajé zich op het standpunt dat de Staat de toezegging gestand dient te doen dat de wegrestaurants deze mogen blijven aanbieden. Hajé staat voor het overige neutraal tegenover de vraag of daarnaast één of meer laadvoorzieningen mogen worden aangeboden.

Conclusie
Wij verzoeken u om bij de verdere uitwerking van het wetsvoorstel rekening te houden met de bovenstaande punten.

Wij danken u voor de mogelijkheid om onze zorgen en suggesties kenbaar te maken en hopen dat deze zullen worden meegenomen in de verdere besluitvorming. We zijn graag beschikbaar voor verdere toelichting en overleg naar aanleiding van onze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

Familie de Jager

Hajé Shops, Hotels & Restaurants